

Minimumsbudget og fattigdomsydelser

Regeringen sender folk ned på grænsen for, hvor lidt man kan leve for

Rockwoolfondens Forskningsenhed har lanceret en rapport, der opgør minimumsbudgetter for en række familietyper. Med regeringens fattigdomsydelser sender regeringen en lang række familier ned omkring denne absolutte grænse for, hvor lidt man kan leve for. Er man enlig kontanthjælpsmodtager, ramt af kontanthjælpsloftet, så har man et rådighedsbeløb der er 750 kr. lavere end minimumsbudgettet. Hvis man er enlig på integrationsydelsen er rådighedsbeløbet 3.000 kr. lavere end minimumsbudgettet.

af Analysechef **Jonas Schytz Juul**

15. november 2016

Analysens hovedkonklusioner

- Rockwoolfondens Forskningsenhed (RFF) har netop lanceret en rapport, der opgør minimumsbudgetter for en række familietyper. Minimumsbudgettet kan ses som en absolut grænse for, hvor lidt man kan leve for.
- Med regeringens fattigdomsydelser (kontanthjælpsloft, 225-timers-regel og integrationsydelse) sender regeringen en lang række familier ned omkring en absolut grænse for, hvor lidt man kan leve for.
- Er man enlig kontanthjælpsmodtager, ramt af kontanthjælpsloftet og har en husleje på 5.000 kr. så har man et rådighedsbeløb der er 750 kr. lavere end minimumsbudgettet. Er man også ramt af timereglen har man et rådighedsbeløb, der er 1.250 kr. lavere end minimumsbudgettet. Hvis man er på integrationsydelsen er rådighedsbeløbet 3.000 kr. lavere end udgiften for denne familie ifølge minimumsbudgettet.
- I minimumsbudgettet er der ikke medregnet udgifter til gæld. En beregning fra AE har for nylig vist, at blandt enlige forsørgere der er i højrisikogruppen for at blive ramt af kontanthjælpsloftet har tre ud af fire nettogæld.

Kontakt

Analysechef
Jonas Schytz Juul
Tlf. 33 55 77 22
Mobil 30 29 11 07
jsj@ae.dk

Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

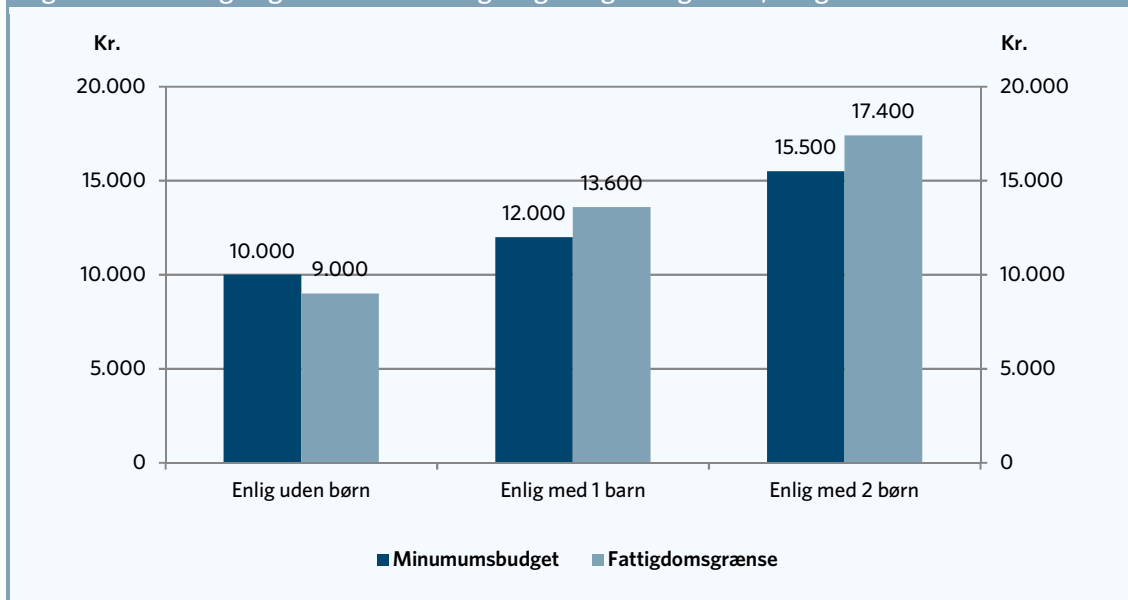
Sammenligning af minimumsbudget og fattigdomsgrænse

Rockwoolfondens Forskningsenhed (RFF) har netop lanceret en rapport "Minimumsbudget for forbrugsudgifter - hvad er det mindste man kan leve for?". Her er der en opdatering af "minimumsbudgetter", der er et budget for, hvad det mindste beløb en familie kan leve for i rapporten. RFF skriver om minimumsbudgettet at: "Minimumsbudgettet kan dermed opfattes som en absolut grænse for, hvor lidt man kan leve for".

Sammenligner man det minimumsbudget med indkomstgrænsen for fattigdom (halvdelen af medianindkomsten), så ligger disse to opgørelser relativt tæt på hinanden. Denne indkomstgrænse var den officielle indkomstgrænse for fattigdom i Danmark, indtil regeringen afskaffede fattigdomsgrænsen i 2015. Regeringen har tidligere beregnet, at kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen vil fordoble børnefattigdommen med denne fattigdomsgrænse. Da minimumsbudgetterne er så relativt tæt på fattigdomsgrænsen må man forvente, at en opgørelse ud fra minimumsbudgetmetoden vil ligge tæt på denne beregning, og vise, at kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen vil give mange familier en indkomst der ligger under minimumsbudgettet.

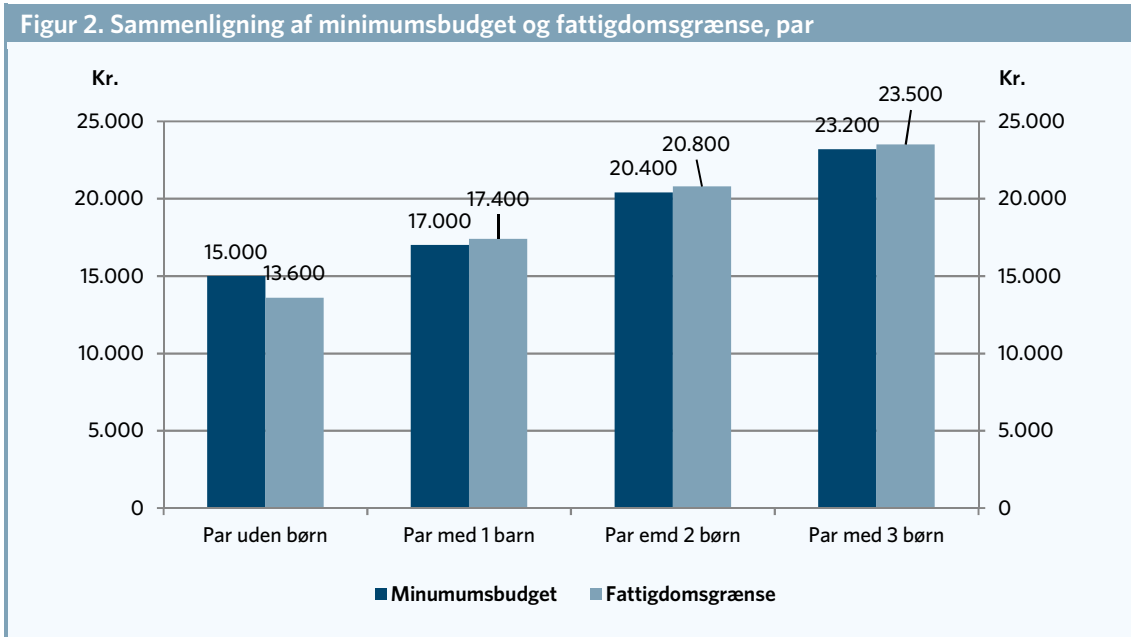
I figur 1 er minimumsbudgettet og fattigdomsgrænsen sammenlignet for enlige, og i figur 2 er den sammenlignet for par. Som det fremgår af figurerne ligger disse to opgørelser relativt tæt. For familier uden børn er fattigdomsgrænsen dog lidt lavere end minimumsbudgettet, og for enlige med børn er fattigdomsgrænsen lidt højere end minimumsbudgettet.

Figur 1. Sammenligning af minimumsbudget og fattigdomsgrænse, enlige

Anm: Opgjort som disponibel indkomst før boligudgifter.

Kilde: AE på baggrund af Rockwool Fondens Forskningsenhed og Danmarks Statistiks register.

Anm: Opgjort som disponibel indkomst før boligudgifter.

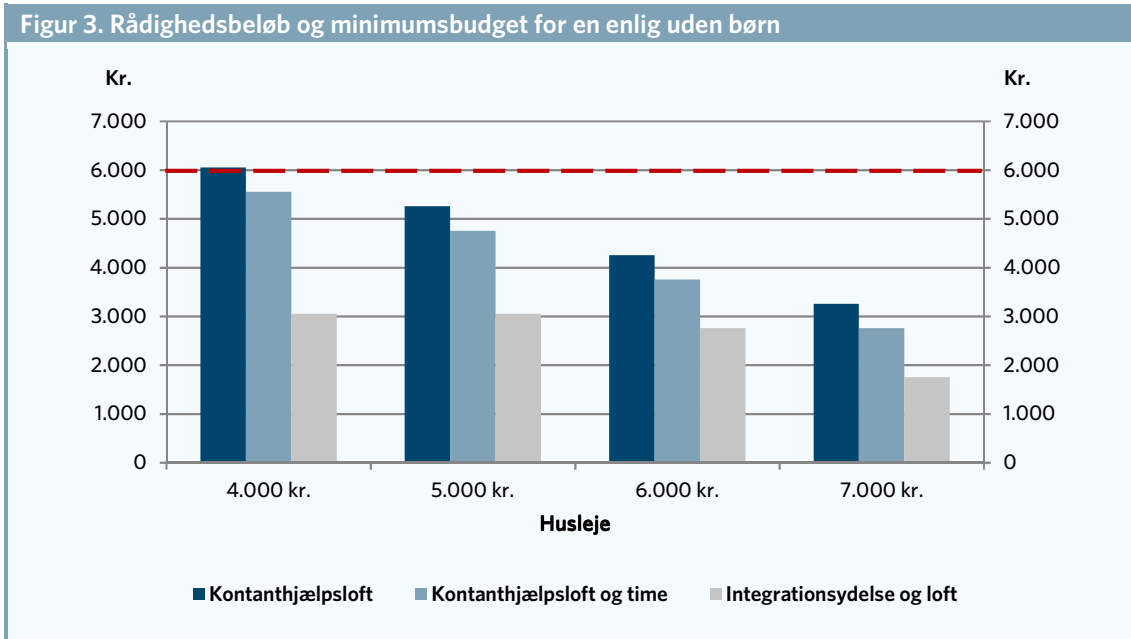
Kilde: AE på baggrund af Rockwool Fondens Forskningsenhed og Danmarks Statistiks register.

Fattigdomsydelser sender enlige tæt på minimumsbudget

En anden måde at forholde sig til minimumsbudgetterne er ved at sammenligne minimumsbudgetterne med familietypeberegninger af rådighedsbeløbet for familier, der er ramt af kontanthjælpsloftet, time-reglen eller integrationsydelsen. Det er gjort i de nedenstående figurer, hvor den vandrette stiplede røde streg er minimumsbudgettet for familietypen. Hver søjle viser en standardberegning af rådighedsbeløbet for forskellige familietyper. Er søjlen lavere end den røde linje, så har familien altså et rådighedsbeløb efter husleje, der er lavere end det påkrævede minimumsbudget.

I figur 3 er rådighedsbeløbet for en enlig uden børn vist. Opgørelsen er lavet efter husleje og sammenlignet med minimumsbudgettet ekskl. husleje. Som det ses af figuren, så ligger alle familietyper for en enlig på eller under minimumsbudgettet.

Er man enlig kontanthjælpsmodtager, ramt af kontanthjælpsloftet og har en husleje på 5.000 kr. så har man et rådighedsbeløb der er 750 kr. lavere end minimumsbudgettet. Er man også ramt af timereglen har man et rådighedsbeløb, der er 1.250 kr. lavere end minimumsbudgettet. Hvis man er på integrationsydelsen er rådighedsbeløbet 3.000 kr. lavere end udgiften for denne familie ifølge minimumsbudgettet. Disse familier har altså et rådighedsbeløb der er mindre end den absolutte grænse for, hvor lidt man kan leve for.

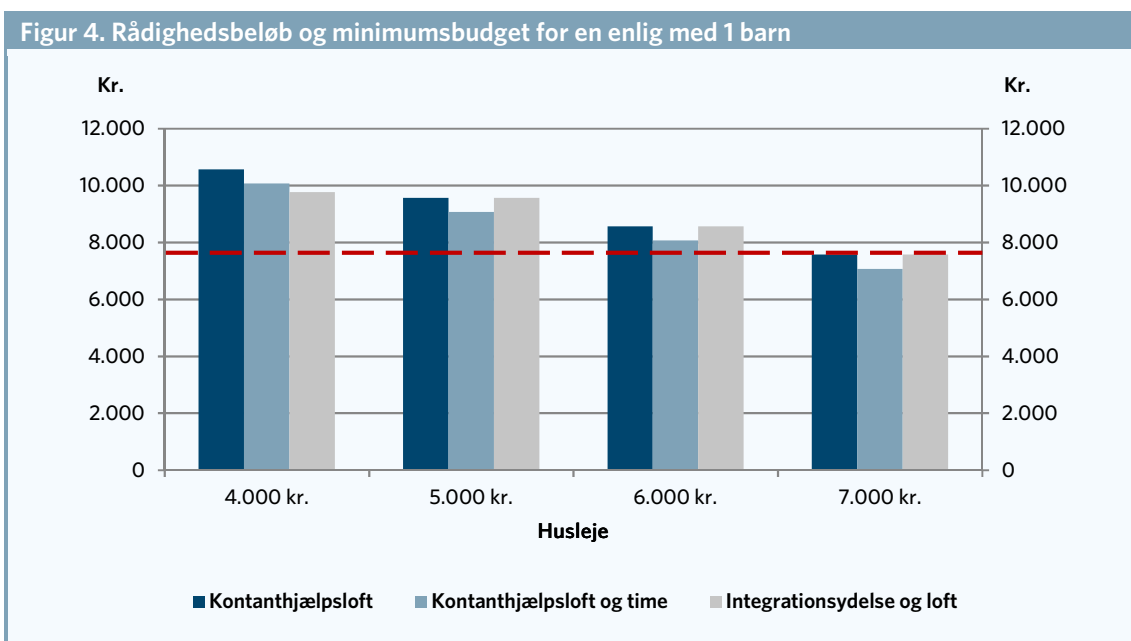

Anm: Opgjort som rådighedsbeløb efter husleje. Den præcise husleje er angivet i boks 1, hvor også forudsætningerne for beregningen af rådighedsbeløbet er angivet.

Kilde: AE på baggrund af Rockwool Fondens Forskningsenhed og Beskæftigelsesministeriet.

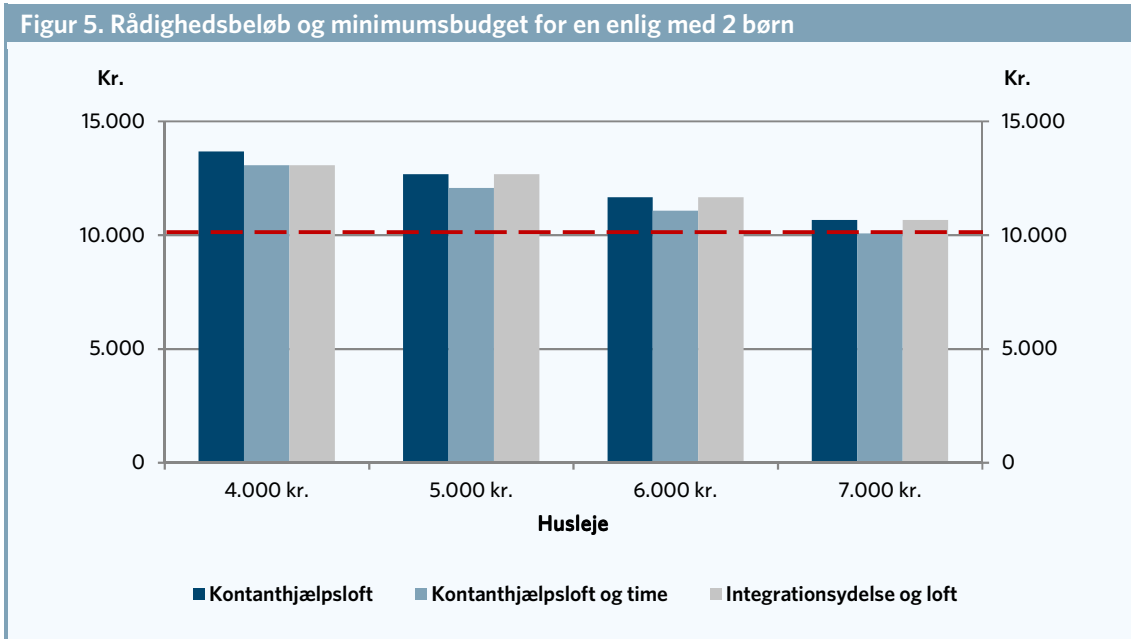
I figur 4 er rådighedsbeløbet og minimumsbudgettet for en enlig med et barn vist og i figur 5 for en enlig med to børn. Det ses, at har man en husleje på eller under 5.000 kr. er rådighedsbeløbet højere end grænsen for minimumsbudgettet, mens man ved en husleje på eller over 6.000 kr. ligger tæt på minimumsbudgettet eller under.

Det er dog værd at bemærke, at der hverken i minimumsbudgettet eller i beregningen af rådighedsbeløbet er medregnet udgifter til gæld. En beregning fra AE har for nylig vist, at blandt enlige forsørgere der er i højrisikogruppen for at blive ramt af kontanthjælpsloftet har tre ud af fire nettogæld. Renter og afdrag på dette er altså ikke medregnet i nedenstående figurer, hvilket trækker rådighedsbeløbet ned.

Anm: Som figur 3.

Kilde: AE på baggrund af Rockwool Fondens Forskningsenhed og Beskæftigelsesministeriet.

Anm: Som figur 3.

Kilde: AE på baggrund af Rockwool Fondens Forskningsenhed og Beskæftigelsesministeriet.

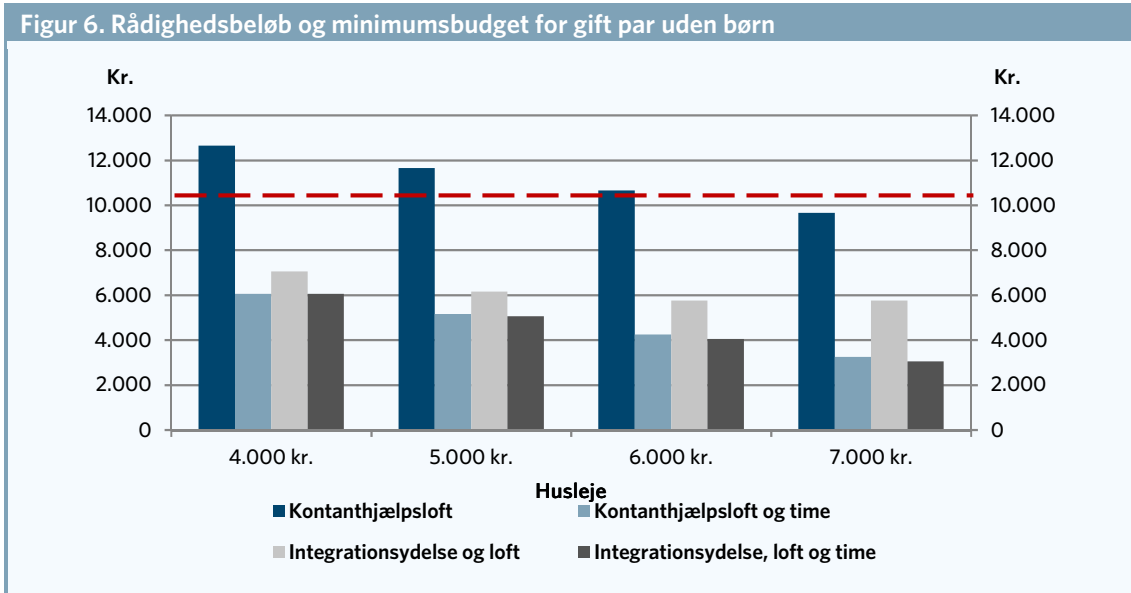
Derudover er det værd at bemærke, at rådighedsbeløbene for alle de viste familietyper ligger meget langt under et budget for en "normal" familie som RFF har opgjort. For en enlig med et barn er dette på 18.500 kr., hvilket er næsten 2,5 gange så højt som minimumsbudgettet for en enlig med et barn. For enlige med to børn er referencebudgettet på 22.600 kr., hvilket er 2,2 gange så stort som minimumsbudgettet. Set over hele barnets livsforløb er det antaget, at udgifterne pr. barn er omkring 50 pct. lavere i minimumsbudgettet i forhold til referencebudgettet når udgifter til institutioner ikke medregnes.

Endelig indgår der i minimumsbudgettet kun udgifter til almindeligt håndkøbsmedicin. Familier med højere udgifter til medicin pga. sygdomme vil derfor ikke kunne holde sig inden for minimumsbudgettet.

Par omfattet af timereglen har en indkomst langt under minimumsbudget

I de nedenstående figurer er minimumsbudgettet for par sammenlignet med rådighedsbeløbet. Generelt ses det, at par som bliver ramt af timereglen og/eller integrationsydelsen har et rådighedsbeløb, der ligger under minimumsbudgettet. Disse familier har altså et rådighedsbeløb der er mindre end den absolute grænse for, hvor lidt man kan leve for.

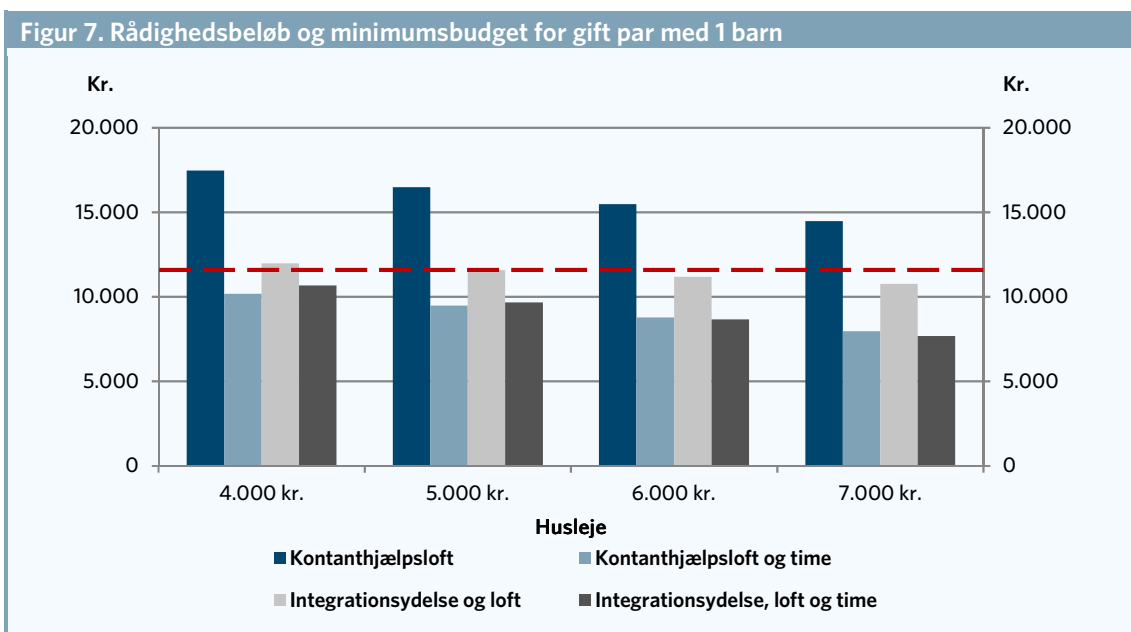
I figur 6 er sammenligningen vist for et par uden børn. Har denne familie en husleje på 6.000 kr. så er rådighedsbeløbet omtrent på samme niveau som minimumsbudgettet, hvis de er omfattet af kontanthjælpsloftet. Er parret ramt af timereglen har de et rådighedsbeløb der er 6.300 kr. lavere end det påkrævede rådighedsbeløb for at opretholde et minimumsbudget. Også par på integrationsydelsen ligger langt under grænsen for et minimumsbudget.

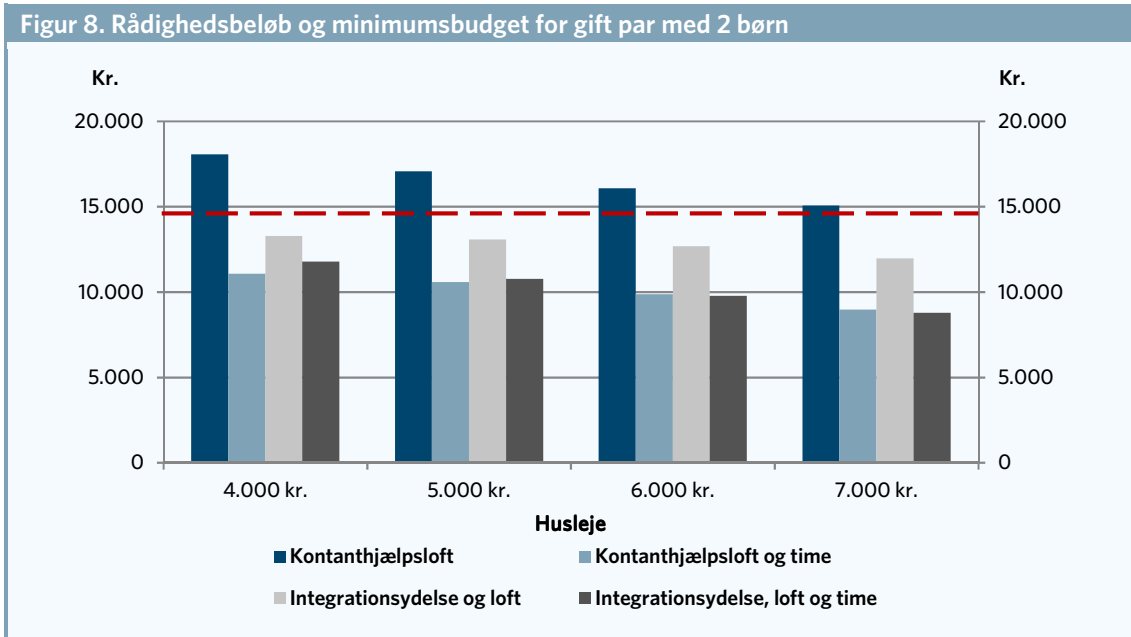
Anm: Som figur 3.
 Kilde: AE på baggrund af Rockwool Fondens Forskningsenhed og Beskæftigelsesministeriet.

I figur 7, 8 og 9 er minimumsbudgettet sammenlignet med rådighedsbeløbet for par med hhv. 1 barn, 2 børn og 3 børn. Generelt er billedet, at par på kontanthjælpsloftet har et rådighedsbeløb på eller over minimumsbudgettet. Ligesom ovenfor er der dog det forbehold, at udgifter til gæld ikke er medregnet, selvom en stor andel af disse familier har gæld.

Par der er ramt af timereglen har i alle tilfælde et rådighedsbeløb der er lavere en minimumsbudgettet. Det er både for familier med 1, 2 eller 3 børn og uanset m huslejen er 4.000 kr. eller højere. Et par med to børn der er ramt af timereglen vil således have et rådighedsbeløb der er ca. 5.000 kr. lavere en minimumsbudgettet ved en husleje på 6.000 kr. Har de tre børn er afstanden til minimumsbudgettet på 6.000 kr. Tilsvarende har par der er på integrationsydelse et rådighedsbeløb på eller under minimumsbudgettet.

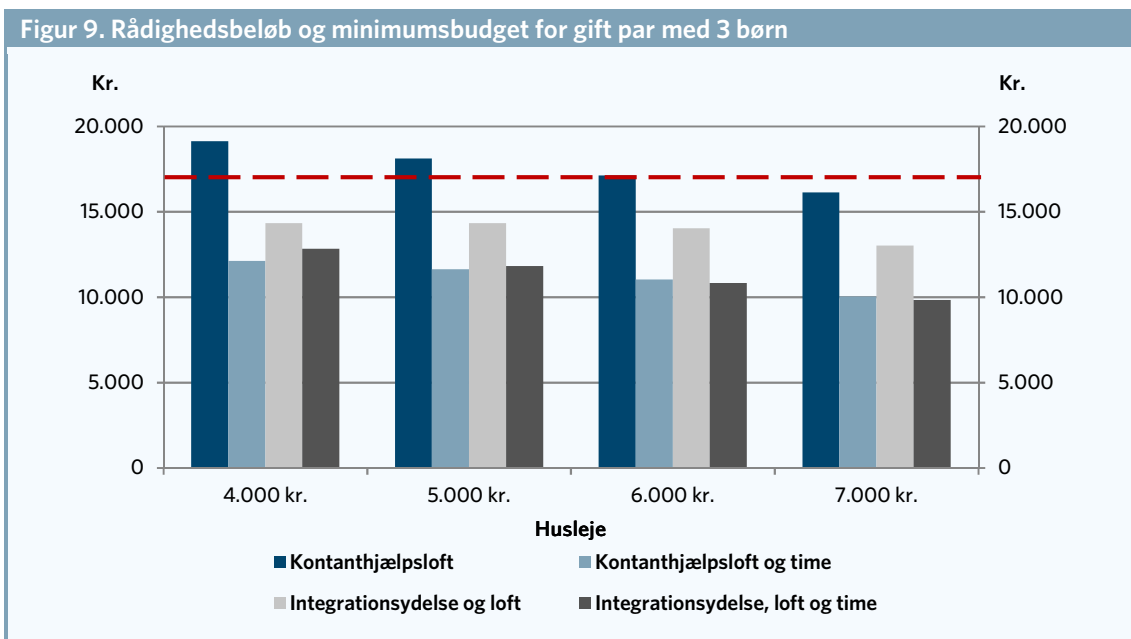

Anm: Som figur 3.
 Kilde: AE på baggrund af Rockwool Fondens Forskningsenhed og Beskæftigelsesministeriet.

Anm: Som figur 3.

Kilde: AE på baggrund af Rockwool Fondens Forskningsenhed og Beskæftigelsesministeriet.

Anm: Som figur 3.

Kilde: AE på baggrund af Rockwool Fondens Forskningsenhed og Beskæftigelsesministeriet.

Boks 1. Metode

Minimumsbudgetter er hentet fra Rockwool Fondens Forskningsenheds rapport "Minimumsbudget for forbrugsudgifter - hvad er det mindste man kan leve for?"

Rådighedsbeløb for de enkelte familier er hentet fra svar på spørgsmål 41, Beskæftigelsesudvalget, 25. feb. 2016. I dette svar er rådighedsbeløbet vist når både husleje og boligudgifter er betalt. For at kunne sammenholde det med minimumsbudgettet er boligudgifter (el, vand og varme) lagt til rådighedsbeløbet. Rådighedsbeløb er altså opgjort før udgifter til el, vand og varme men efter husleje. Minimumsbudget er opgjort ekskl. udgifter til husleje men inkl. udgifter til el, vand og varm.

I beregningerne af rådighedsbeløbet antages der varierende huslejer. I de viste figurer er huslejerne afrundet til nærmeste 1.000 kr. Det forudsættes endvidere, at enlige uden børn bor til leje i en lejlighed på 45 m², mens alle andre familietyper forudsættes at bo til leje i en lejlighed på 100 m². I familier med 1 barn forudsættes, at barnet er 5 år, i familier med 2 børn er børnene hhv. 5 og 10 år og i familier med 3 børn er børnene 5, 10 og 14 år. Beregningen af rådighedsbeløbet er afhængig af disse antagelser om boligens størrelse og alderen på børnene.

I figurerne er rådighedsbeløb og minimumsbudgetter sammenlignet direkte for at sammenholde rådighedsbeløb og grænsen for minimumsbudgettet. I nogle tilfælde kan man dog ikke sammenligne dette direkte, fx ved udgifter til gæld, særlige udgifter til medicin pga. sygdomme, særlige forhold omkring udgifter til forsikringer, transport eller lign.